

BAKIŞ MEVZUAT

BAŞLIK	İNŞAAT DEMİRİ İZLEME SİSTEMİ UYGULAMA GENEL TEBLİĞİ
Sayı	2023/79
ÖZET	İnşaat demiri üreten veya ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1 Ocak 2024 tarihinden önce İnşaat Demiri İzleme Sistemine geçme zorunluluğu getirildi.

Gelir İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ve 16 Mart 2023 tarihli ve 32134 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İNŞAAT DEMİRİ İZLEME SİSTEMİ UYGULAMA GENEL TEBLİĞ'nde inşaat sektöründe faaliyet gösteren mükellefler tarafından kullanılmak üzere inşaat demirinin üretimi veya ithalatından inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil geçen tüm aşamalarda takip edilmesine imkân verecek bir *sistemin İnşaat Demiri İzleme Sistemi (İDİS)* kurulmasının uygun bulunduğu belirtildi.

İDİS, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce kurulan veya kurdurulan ve vergi güvenliğini sağlamak amacıyla, üretilen ve ithal edilen inşaat demirinin, özel etiket veya işaretle kimliklendirilmesi ve ithalat ile üretimden 4708 sayılı YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUNunda yer alan yapı müteahhidi dâhil tüm teslim aşamaları ile laboratuvar test süreçleri de dâhil olmak üzere uygulamalarla izlenmesine, ilgili bilgi sistemlerine veri aktarılmasına ve denetim cihazları ile saha denetimine imkân sağlanmasına dayanan işlemler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Söz konusu sistem Darphane tarafından kurulacaktır.

Sistem kapsamında;

- İnşaat demiri üreten veya ithal eden mükellefler tarafından inşaat demirine güvenli etiket ve/veya güvenli işaret uygulanması, üretim faaliyetleriyle ilgili temel verilerin izlenmesi ve merkezi sisteme veri aktarılması,
- Veri girişi/paylaşımı yapılabilen yazılım ve/veya el terminal benzeri cihazlar ve/veya mobil uygulamalar aracılığıyla üretici, ihracatçı, ithalatçı, toptancı, bayi, tüccar, inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil teslim işlemlerinin izlenmesi ve takip edilmesi,
- Darphane tarafından bu işlemlere ilişkin verilerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığına aktarılması,

zorunludur.

Mevcut inşaat demiri üreten veya ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1 Ocak 2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunludur.

Bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla stoklarında güvenli etiket ve/veya güvenli işareti olmayan inşaat demiri bulunduranlardan, üretici ve ithalatçılar 1/1/2024 tarihinden itibaren, diğerleri ise 31 Ocak 2024 tarihinden sonra bu stoklar, satışa konu edilemeyecektir.

Tebliğ ekte verilmiştir.

İyi çalışmalar dileriz.

BAKIŞ YMM VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR
İLHAN ALKILIÇ

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan:

İNŞAAT DEMİRİ İZLEME SİSTEMİ UYGULAMA GENEL TEBLİĞİ**Amaç ve kapsam**

MADDE 1- (1) Kayıt dışı ekonomiyle mücadele kapsamında inşaat sektöründeki belirli girdilerin (inşaat demiri, çimento, hazır beton ve benzeri) takibi ve elde edilen verilerin analiz edilmesi, vergi güvenliği yanında deprem kuşağında yer alan ülkemizde yapı güvenliğinin sağlanmasına katkı sunması bakımından da önem taşımaktadır.

(2) Bu çerçevede, öncelikli olarak inşaatta kullanılacak demirlerin üretim veya ithalatından 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda yer alan yapı müteahhidi dâhil teslimine kadar tüm aşamaları ile laboratuvar test süreçleri de dâhil olmak üzere takip edilmesine yönelik usul ve esasların belirlenmesi bu Tebliğin amaç ve kapsamını oluşturmaktadır.

Yasal düzenlemeler

MADDE 2- (1) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Maliye Bakanlığı;

...

6. Vergi güvenliğini sağlamak amacıyla niteliklerini belirleyip onayladığı elektrikli, elektronik, manyetik ve benzeri cihazlar ve sistemleri kullanılmaya, bu cihaz ve sistemler vasıtasıyla bandrol, pul, barkod, hologram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin kullanılmasına ilişkin zorunluluk getirmeye, mükelleflere bandrol, pul, barkod, hologram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin verilmesinde, mükelleflerin Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu bulunmadığına ilişkin belge arama zorunluluğu getirmeye, bu zorunluluk kapsamına girecek amme alacaklarını tür ve tutar itibarıyla tespit etmeye ve hangi hâllerde bu zorunluluğun aranılmayacağına, bandrol, pul, barkod, hologram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin basımı, dağıtımı ile sistemin kurulması ve işletilmesi hizmetlerinin, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olmaksızın, süresi 5 yılı geçmemek üzere ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (5 inci maddesinin beşinci fıkrası hariç) hükümleri çerçevesinde; yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişiler tarafından yerine getirilmesine, bu hizmetlerde ve yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişilerde bulunması gereken özellikleri, yetkilendirilecek gerçek veya tüzel kişilerin faaliyetlerinin yönlendirilmesi, izlenmesi, denetlenmesi, yetkilendirmenin sonlandırılması ve bunların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye,

...

Yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

(2) 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 106 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, kamu kurum ve kuruluşlarınca usul ve esasları belirlenmek suretiyle kullanılma mecburiyeti getirilen özel etiket ve işaretlerle takip edilmesi öngörülen ürünler için bu kurum ve kuruluşların talebi üzerine izleme sistemlerinin kurulması ve işletilmesiyle ilgili işleri yapmak veya yaptırmak Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- Darphane: Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünü,
- Gizli güvenlik unsuru: Taklit edilemez, çıplak gözle görünmez ve üzerlerine algoritma işlenmesini sağlayarak izlenebilirlik, takip ve sorgulama özelliklerini taşıyan fiziksel, kimyasal ve teknolojik unsurları,
- Güvenlikli etiket ve/veya güvenlikli işaret: Her bir inşaat demirinin ve her bir demir bağının üzerine takılacak veya uygulanacak olan, taklit edilemez nitelikteki açık güvenlik unsurları kullanıcılar tarafından, gizli güvenlik unsurları özel uygulama ve/veya denetim cihazları ile tespit edilebilir özelliklere sahip olan ısıya, suya ve darbeye dayanıklı bandrol, pul, barkod, işaret, kod, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin bulunduğu kıymetli damga niteliğindeki materyali,
- Güvenlik unsuru: Çıplak gözle görünmeyen (gizli) veya görünen (açık), taklit edilemez özellikleri ile özel etiket veya işaretin güvenliğini sağlayan fiziksel, kimyasal ve teknolojik unsurları,
- İnşaat demiri: Gümrük Tarife ve İstatistik Pozisyonunda 7214.20 grubunda tanımlanan yuvarlak çubuk ürünleri (GTİP pozisyonlarının değişmesi durumunda, bu sistem kapsamında değişim öncesi tanımlar esas alınır.),
- İnşaat Demiri İzleme Sistemi (İDİS): Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce kurulan veya kurdurulan ve vergi güvenliğini sağlamak amacıyla, üretilen ve ithal edilen inşaat demirinin, özel etiket veya işaretle kimliklendirilmesi ve ithalat ile üretimden 4708 sayılı Kanunda yer alan yapı müteahhidi dâhil tüm teslim aşamaları ile laboratuvar test süreçleri de dâhil olmak üzere uygulamalarla izlenmesine, ilgili bilgi sistemlerine veri aktarılmasına ve denetim cihazları ile saha denetimine imkân sağlanmasına dayanan işlemler bütünü,
- Sistem kılavuzu: İnşaat Demiri İzleme Sisteminin kurulum işlemleri, kurulum süreci ile sistemin kurulumu ve işletimi sürecindekilerin sorumluluklarını ayrıntılı olarak açıklayan, asıl ve eklerden oluşan, Darphane tarafından onaylanmış ve resmi internet sitesinde açıklanmış belgeyi,
- Sistem paydaşları: Sistem Kılavuzunda belirlenen paydaşlarını,
- Sistem portalı: Sistem paydaşları tarafından sisteme bilgi girişi ve sistemden bilgi alınması amacıyla kullanılan bilgisayar ara yüzü ve diğer bileşenlerden oluşan uygulama altyapısını,
- Uygulama: Veri girişi ve paylaşımı yapılabilen, üretilen ve/veya ithal edilen ürünlerin üretim ve ithali dâhil her aşamadaki teslim işlemleri ile inşaatta kullanıldığına ilişkin bilgiler güvenlikli etiket ve/veya güvenlikli işaretin okutulması suretiyle sisteme kayıt edilmesini sağlayan uygulamayı,
- Veri analizi: İlgili idarenin ihtiyaçlarına göre sistemden elde edilen verilerin simülasyonlarının yapılmasını, ürünlerin, üretim ve ithalattan sonra her bir teslim aşamasında, nihai kullanımı dâhil firma ve sektör bazlı alış, satış ve stok tutar ve miktarlarının karşılaştırılmasını ve gerekli denetim modüllerinin kurulmasını,

ifade eder.

İnşaat Demiri İzleme Sisteminin kurulumu ve işletilmesi

MADDE 4- (1) İnşaat sektöründe faaliyet gösteren mükellefler tarafından kullanılmak üzere inşaat demirinin üretimi veya ithalatından inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil geçen tüm aşamalarda takip edilmesine imkân verecek bir sistemin (İDİS) kurulması uygun bulunmuştur. Söz konusu sistem Darphane tarafından kurulacaktır.

(2) Sistem kapsamında;

a) İnşaat demiri üreten veya ithal eden mükellefler tarafından inşaat demirine güvenli etiket ve/veya güvenli işaret uygulanması, üretim faaliyetleriyle ilgili temel verilerin izlenmesi ve merkezi sisteme veri aktarılması,

b) Veri girişi/paylaşımı yapılabilen yazılım ve/veya el terminal benzeri cihazlar ve/veya mobil uygulamalar aracılığıyla üretici, ihracatçı, ithalatçı, toptancı, bayi, tüccar, inşaatta kullanım ve laboratuvar deneyleri dâhil teslim işlemlerinin izlenmesi ve takip edilmesi,

c) Darphane tarafından bu işlemlere ilişkin verilerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığına aktarılması, zorunluluğu getirilmiştir.

(3) Yurt içinde inşaat demiri üretimi yapan firmalar için üretim tesislerinde ve inşaat demiri ithal eden firmalar için Darphane tarafından belirlenen yerlerde İDİS bileşenleri kurulacaktır.

(4) İDİS kapsamında, Darphane tarafından belirlenmiş özellikleri içeren güvenli etiketler ve/veya güvenli işaretler kullanılacaktır.

(5) Üretici ve ithalatçı firma dışında inşaat demiri satan veya satın alanlar kendilerine verilecek kullanıcı adı ve şifre ile sisteme teslim, alış ve satış belgelerine ilişkin bilgilerin girişini yapacaktır.

(6) Sistem paydaşları, Darphanenin www.darphane.gov.tr internet adresinde yayımlanacak kılavuzlarda belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Darphane tarafından kurulacak donanım ve yazılım ara yüzleri ile kılavuzda belirlenen ilgili verileri Darphane ile paylaşacaklardır.

(7) Söz konusu yazılım ara yüzleri inşaat demirinin üretim ve ithalatından (her bir ara teslim aşaması dâhil) yapı müteahhidince işin bitirilmesine kadar tüm süreçte veri sürekliliğini sağlayacak şekilde hazırlanacaktır.

Sistemin devreye alınması ve işletilmesi

MADDE 5- (1) Sistem paydaşları sistem kılavuzunda tarif edilen yazılım ve donanımları Darphaneden tedarik etme ve sistemlerine entegre etmekle sorumludurlar. Gerekli yazılım, donanım, sarf ve benzeri sistem unsurlarına ait ücretlendirme Darphanenin www.darphane.gov.tr internet adresinde yayımlanacaktır.

(2) İDİS dışında inşaat demiri üretimi, ihracatı, ithalatı, alış, satışı ve kullanımı yapılmayacaktır.

(3) İDİS'in işleyiş ve denetiminden Darphane sorumludur.

Üretici ve ithalatçı firmaların güvenli etiket ve/veya güvenli işaret taleplerinin değerlendirilmesi ve etiketlerin teslimi

MADDE 6- (1) İDİS'e kayıtlı firmalar, bu sistem kapsamındaki güvenli etiket ve/veya güvenli işaret taleplerini, sistem portalı üzerinden Darphaneye bildireceklerdir.

(2) Üreticilere ve ithalatçılara teslim edilecek güvenli etiket ve/veya güvenli işaret bedelleri, taleplerin onaylanmasının ardından Darphanenin herhangi bir kamu bankası nezdinde açılmış bulunan hesabına yatırılarak veya İDİS üzerinden ödenecektir. Bedelin yatırılmasıyla birlikte üreticiler ve ithalatçıların güvenli etiket ve/veya güvenli işaret talepleri 15 gün içinde teslim edilecektir.

Cezai müeyyideler

MADDE 7- (1) Bu Tebliğle getirilen zorunluluklara uymayanlar hakkında 213 sayılı Kanunun ilgili ceza hükümleri tatbik olunur.

Diğer hususlar

MADDE 8- (1) Güvenli etiket ve/veya güvenli işaret birim fiyatları maliyet unsurları dikkate alınarak Darphane tarafından belirlenecektir. Bedellere ilişkin (KDV hariç) birim fiyatlar, Darphane tarafından www.darphane.gov.tr internet adresinde açıklanacaktır.

(2) Belirlenen bedeller sistemin devreye girişinden sonraki yıllarda, Türkiye İstatistik Kurumunca bir önceki yıl için belirlenen yıllık Yİ-ÜFE oranında artırılacak ve bir yıl süresince uygulanacaktır. Yıllık fiyat artışı ait olduğu yılın 1 Ocak tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

(3) Üreticiler ve ithalatçılar tarafından teslim alınan güvenli etiket ve/veya güvenli işaretlerin çalınması veya yangın, deprem, su baskını gibi çeşitli nedenlerle zayi olması halinde, Darphaneye olayın vuku bulduğu tarihi izleyen 10 gün içinde durumu ispatlayıcı resmî belgelerle birlikte yazılı olarak başvurulması gerekmektedir.

(4) Üreticiler ve ithalatçılar, güvenli etiket ve/veya güvenli işaretlerin kullanımını aşamasında oluşan fireleri, niteliği Darphane tarafından belirlenecek muhafaza kaplarında saklayacaklardır. Bu firelere ilişkin Darphane tarafından belirlenecek bilgiler ilgililer tarafından takip eden ayın onuncu gününe kadar sisteme girilecektir.

(5) Bu şekilde tespit edilerek muhafaza altına alınan fireler Darphanenin uygun göreceği zamanlarda ve Darphane tarafından belirlenecek komisyon tarafından tutanağa bağlanmak suretiyle tespit ve imha edilecektir.

(6) İDİS'e kayıtlı firmalar işi bırakmaları halinde, kullanılmamış güvenli etiket ve/veya güvenli işaretleri bir tutanak tanzim etmek suretiyle işin bırakıldığı tarihi takip eden 7 gün içerisinde Darphaneye teslim edeceklerdir.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Mevcut inşaat demiri üreten veya ithal edenler ile ihracatçı, toptancı, bayi, tüccar ve yapı müteahhitlerinin 1/1/2024 tarihinden önce İDİS'e geçmeleri zorunludur.

(2) Bu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla stoklarında güvenli etiket ve/veya güvenli işareti olmayan inşaat demiri bulunduranlardan, üretici ve ithalatçılar 1/1/2024 tarihinden itibaren, diğerleri ise 31/1/2024 tarihinden sonra bu stoklarını satışa konu edemez.

Yürürlük

MADDE 9- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

